

PARTER

Klagande

1. Brf Sländan 11
Ynglingagatan 26
113 47 Stockholm

2. Brf Sländan 9
Dannemoragatan 22
113 44 Stockholm

Motparter

1. Skolfastigheter i Stockholm AB
Box 47311
100 74 Stockholm

2. Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun
Box 8314
104 20 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 5 juni 2018 i ärende nr 403-13000-2018,
se [bilaga 1](#)

SAKEN

Tidsbegränsat bygglov för skolpaviljong på fastigheten Vasastaden 1:118 i
Stockholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) beslutade den 22 februari 2018 att ge tidsbegränsat bygglov i fem år för skolpaviljong på fastigheten Vasastaden 1:118. Brf Sländan 9 och Brf Sländan 11 överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län som i beslut den 5 juni 2018 avslog överklagandena. Brf Sländan 9 och Brf Sländan 11 har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Brf Sländan 9 och Brf Sländan 11 har yrkat att domstolen ska upphäva nämndens beslut om tidsbegränsat bygglov. Föreningarna har anfört i huvudsak detsamma som vid länsstyrelsen. Brf Sländan 9 har därutöver tillagt bl.a. följande.

Någon avvecklingsplan för åtgärden har inte presenterats. Åtgärden kommer att innebära irreversibla skador, såsom fundament och pågjutningar på bergssidor. Åtgärden kan inte heller anses uppfylla ett tillfälligt behov, då behovet av skolplatser inom Norrmalm väntas öka fram till 2024. Det finns en risk att detta tillfälliga bygglov kommer att förlängas, då behovet av skolplatser idag inte täcks av beslutade ny- och tillbyggnader av skolor i närområdet. Åtgärden kommer vidare att innebära olägenheter för boende i föreningen i form av ökad insyn och minskat ljusinsläpp.

DOMSKÄL

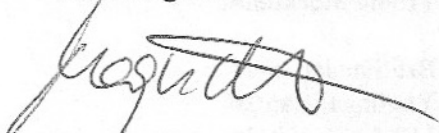
Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att det av utredningen i ärendet framgår att den sökta åtgärden tillgodoser ett tillfälligt behov samt att det är praktiskt och ekonomiskt rimligt att avveckla åtgärden inom den sökta tiden. De skador på berget som kan uppstå och markförändringar i övrigt som blir nödvändiga ligger inom ramen för vad som får godtas.

Som länsstyrelsen konstaterat kan de olägenheter som närboende kan komma att drabbas av inte betraktas som *betydande* i PBL:s mening.

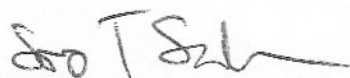
Även i övrigt är förutsättningarna för att ge tidsbegränsat bygglov uppfyllda. Vad föreningarna anfört i sina överklaganden föranleder inte annan bedömning. Överklagandena ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 25 september 2018. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Jonas T Sandelius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Jonas T Sandelius. Föredragande har varit beredningsjuristen Erik Stavefeldt.

**Länstyrelsen
Stockholm**

Enheten för överklaganden och juridiskt stöd
Linda Sjöö

Beslut

1 (8)

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018-

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2018-06-21
MÅLNR: P 3940-18
AKTBIL: 3

Klaganden
Brf Sländan nr 9
Dannemoragatan 22
113 44 Stockholm

Brf Sländan nr 11
Ynglingagatan 26
113 47 Stockholm

Motpart
Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB,
Box 47311
100 74 Stockholm

**Överklagande av beslut om tidsbegränsat bygglov för
skolpaviljong på fastigheten Vasastaden 1:114 i
Stockholms kommun**

NACKA TINGSRÄTT

Beslut

Länstyrelsen avslår överklagandet.

Ink 2018-06-21

Akt. P 3940-18

Aktbil. 3

Bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden Stockholms stad (nämnden) beslutade den 22 februari 2018, § 39, att med stöd av 9 kap. 33 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, bevilja tidsbegränsat bygglov för skolpaviljong i fem år på fastigheten Vasastaden 1:118. Genom hänvisning till stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande den 18 januari 2018 angavs huvudsakligen följande som bakgrund och skäl till beslutet.

Ansökan avser tidsbegränsat lov under fem år, till den 1 december 2022, för uppställning av skolpaviljong. Anledningen är att Rödabergsskolan kommer att byggas om under de närmaste åren. Byggnaden uppförs i två våningar och placeras på bärverk av stål som fästs i berg i en del av parken som utgörs av en brant bergssida med en höjdskillnad på ca 10 meter. Brutto- och öppenarea blir 1382 m². För fastigheten gäller detaljplan P2013-17195 från år 2017. Området ska användas för parkändamål. Kvarteret ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården. Den intilliggande Rödabergsskolan är grönklassificerad enligt stadsmuseets inventering. Åtgärden strider mot gällande detaljplan eftersom parkmark tas i anspråk. Avvikelsen är inte att betrakta som liten eller förenlig med planens syfte eftersom användningen inte är en del av parkändamålet. Byggnaden uppfyller i tillräcklig grad kraven på lämplig placering och utformning med hänsyn till stads- och landskapsbilden och ger en tillräckligt god helhetsverkan med hänvisning till den begränsade tiden.

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018

Byggnaden har en tillräckligt lämplig utformning och placering med hänsyn till avfallshantering, trafik och omgivningsbuller. Placeringen på bärverk och uppe i nivå med skolbyggnaden, utan höjdskillnad och på kort avstånd från skolbyggnaden, bedöms innebära en fördel för samordningen av skolverksamheten. Denna del av parken är svårtillgänglig på grund av bergssidan. Att placera paviljongen i gatunivå bedöms som olämpligt på grund av ledningsdragningar från nätstation till den framtida Hagastaden som inte kan byggas över. Byggnaden/åtgärden bedöms inte innebära någon betydande olägenhet för omgivningen eller trafiken. Ljusförhållanden och eventuell insyn motsvaras av vad som redan gäller för andra gator i stadsdelen som är bebyggda med bostadshus på båda sidor. Paviljongen bedöms inte heller vara utsatt för mer buller än den befintliga skolan intill. Paviljongen behövs för evakuering under tiden som Rödabergsskolan byggs om. Utformningen och placeringen har en tillfällig karaktär och anläggningen bedöms vara tekniskt enkel att ta bort, det är ekonomiskt rimligt att avveckla inom den tid ansökan avser. Eftersom byggnaden är av tillfällig karaktär och den inte kommer vara uppförd i mer än 5 år kan den därmed anses vara godtagbar enligt PBLs mening. Föreslagen åtgärd bedöms uppfylla utformningskraven. När åtgärdens påverkan på riksintresse, förbudet mot förvanskning och varsamhet mot befintlig bebyggelse ska bedömas behöver det vägas in att Rödabergsskolan kommer att byggas om under de närmaste åren, och att det i området norr om Norra stationsgatan redan pågår omfattande nybyggnadsarbeten. Det aktuella förslaget bedöms sammantaget vara acceptabel med hänvisning till den begränsade tiden.

Bostadsrättsföreningen Sländan 9 (Sländan 9) har överklagat beslutet och yrkar att nämndens beslut att bevilja tidsbegränsat bygglov ska upphävas. Till stöd för sin talan har Sländan 9 anfört i huvudsak följande. Bygglovet har meddelats i strid med detaljplanen för området, där användningen anges till PARK. Tillfälliga baracker på stålställning kan inte anses utgöra komplement till planbestämmelsen PARK. Bygglovet strider mot 9 kap. 30 § PBL och det är heller inte fråga om en liten avvikelser eller en åtgärd av begränsad omfattning. Det konstateras även av tjänstelätandet i ärendet och är en syn som nämnden verkar dela. Avvikelsen kan inte anses som ringa, då uppförandet av bebyggelsen kommer att innebära grundläggning i befintlig parkstruktur, samt fällande av träd. I 9 kap 33 § PBL anges att "Ett sådant lov ska ges, om åtgärden har stöd i en detaljplanebestämmelse om tillfällig användning av byggnad eller mark." Grundläggningen har inte tydligt presenterats, men det kan antas att då man avser staga upp en bärande ställning som grundläggs i berg så kommer detta att kräva spräckning alternativt sprängning av berg, gjutning av fundament i berg samt en kraftig bärande ställkonstruktion förankrad i berg eller fundament. Sankt Eriksparkens, skapad av Per Olof Hallman på 1920-talet, kvalitéer och kulturhistoriska värde inventerades 2014 av SISAB (Skolfastigheter i Stockholm AB). Barackerna avses uppföras på det ställe och på den bergsformation som både av antikvarisk expertis och i detaljplanens planbeskrivning anges som mest bevarandevärd. Det ska även vara praktiskt och ekonomiskt att avveckla åtgärden inom den avsedda tiden (se prop. 2006/07:122 s: 53). I kommentaren till PBL har detta tolkats som att bestämmelsen kan avse t.ex. uppförande av en lätt lagerbyggnad på mark som förstärkts på ett enkelt sätt, men att den knappast är tillämplig på en byggnad som innebär uppbyggnad av en flera meter hög ställning i stål som grundläggs både i

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018

mark och i berg. Det är helt enkelt inte rimligt att riva en sådan byggnad efter några få år (se Didón m., Plan- och bygglagen [1 oktober 2015, Zeteo], kommentaren till 9 kap 33 §). Nämnden har bett SISAB göra en bedömning om åtgärderna kan anses som rimliga och ekonomiska. I sitt svar den 23 januari anger SISAB att den totala produktionskostnaden inkl. återställningsarbete uppgår till ca 13,2 miljoner kronor, och av detta är kostnaden för grundläggningen 4 miljoner kronor. Generellt brukar projektkostnader avse byggkostnader och byggherrekostnader, där det senare avser kostnader såsom projektering, projektledning, tilläggsarbeten och oförutsedda arbeten. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) gav 2016 ut en skrift kallad Produktionskostnad för skolor där skillnaden mellan dessa kostnader förtydligas på sidan 15. Dessutom anges att byggherrekostnader oftast brukar hamna på ca 25-30 % av totalen, medan byggnadskostnaden hamnar på ca 70-75%. Det framgår inte hur stor återställningskostnaden är, men endast grundläggningen uppgår till över 30 % av projektkostnaden, inklusive ett framtida återställande. Detta är ett tydligt tecken på att det varken kan anses praktiskt rimligt eller ekonomiskt att avveckla åtgärden inom den avsatta tiden. Det kan heller inte anses att detta enbart är en förstärkning av marken som sker på ett enkelt sätt. Rådet till skydd för Stockholms skönhet (Skönhetsrådet) har i sitt remissyttrande, där man avstyrker bygglov, även ansett att grundläggningen inte är reversibel och man skriver: "De infästningar i berget som måste till för att fästa hela konstruktionen blir inte heller reversibla i den mening att borrhål och fästpunkter blir kvar även efter det att skolpaviljongen monterats ner." Enligt de ritningar som ingick i bygglovet av den 24 november 2017 framgår att ställkonstruktionen kräver minst tjugotvå betongfundament förankrade i mark och berg, minst tjugotvå HEBbalkar i dimension 340 samt åtskilliga vajerstag. På detta placeras en plattform som skapas med ytterligare balkar och livavstyvning. Detta är en tung ställkonstruktion, vilket ytterligare förstärker bilden av en konstruktion som inte kan anses som praktisk eller ekonomisk att avveckla inom de ca 4 år som nämnden angivit. Därutöver kan det noteras att nämnden underlåtit att underrätta Sländan 9 om det beviljade bygglovet. Detta trots att Sländan 9 är sakägare och att deras tidigare yttrande gett upphov till ytterligare utredningar av nämnden. Sländan 9 kan inte utesluta att det rör sig om en medveten handling av nämnden, i det att det kan syfta till att begränsa Sländan 9:s möjlighet att tillvarata sina rättigheter.

Bostadsrättsföreningen Sländan 11 (Sländan 11) har överklagat beslutet och yrkar, som det får förstås, att nämndens beslut att bevilja tidsbegränsat bygglov ska upphävas. Till stöd för sin talan har de anfört i huvudsak följande. För ett bygglov krävs, enligt lag, en ny detaljplan som har vunnit laga kraft, men det finns ingen detaljplan som har vunnit laga kraft. Det gäller även om man vill använda sig av ett tidsbegränsat bygglov på fem år. Bygglövsavdelningen skriver dessutom att bygglovet innebär en avvikelse från gällande detaljplan. De vill uppmärksamma faran med de urgamla befintliga vattenledningarna då de föreslagna pålarna ökar risken för sprängda vattenledningar. Dessutom ligger det en pumpstation direkt nedanför paviljongen. Insynen från skolan in mot lägenheterna ökar givetvis, men värst är att den stora utbyggnaden som skjuter ut över berget kommer att skymma ljuset i lägenheterna, särskilt för dem som bor i

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018

de nedre lägenheterna. De har redan ett begränsat ljusinflöde, som helt skulle försvinna. Till stöd för sin talan har Sländan 11 även hänvisat till det som de anfört i sitt yttrande till nämnden daterat den 2 februari 2018.

Motivering till beslutet

Tillämpliga bestämmelser mm

För området gäller detaljplan P2013-17195, från 2017. Av planbestämmelserna framgår att området ska användas för anlagd park. Planen innehåller inte någon bestämmelse som medger tillfällig användning av marken.

Enligt 2 kap. 1 § PBL ska vid prövning av frågor enligt PBL hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

Enligt 2 kap. 9 § PBL ska byggnadsverk placeras och utformas bl.a. så att den avsedda användningen eller byggnadsverket inte medför fara för människors hälsa och säkerhet eller på annat sätt betydande olägenhet för omgivningen.

Av 8 kap. 13 § följer att bl.a. byggnader och bebyggelseområden som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte får förvanskas.

I 9 kap. 30 § första stycket PBL anges att bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan bl.a. om åtgärden inte strider mot detaljplanen och uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ och 8 kap. 1-3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Av 9 kap. 31 b § PBL framgår att bygglov får ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan om avvikelsen är förenlig med planens syfte samt åtgärden är liten eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt 9 kap. 33 § första stycket PBL får ett tidsbegränsat bygglov ges för en åtgärd som uppfyller någon eller några men inte alla förutsättningar enligt 30-32 a §§, om sökanden begär det och åtgärden avses att pågå under en begränsad tid. Ett tidsbegränsat bygglov ska ges, om åtgärden har stöd i en detaljplanebestämmelse om tillfällig användning av byggnad eller mark. Enligt andra stycket får ett tidsbegränsat bygglov ges för högst tio år. Tiden kan på sökandens begäran förlängas med högst fem år i taget.

Länsstyrelsens bedömning

Ramen för Länsstyrelsens prövning och formalia

Inledningsvis erinras om att Länsstyrelsens prövning är begränsad till det överklagade beslutet. Det Länsstyrelsen har att pröva i ärendet är om nämnden har

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018

haft fog för sitt beslut att bevilja tidsbegränsat bygglov enligt 9 kap. 33 § PBL för den ansökta uppställningen av skolpaviljongen på aktuell plats.

Länsstyrelsen konstaterar att Sländan 9 har kunnat överklaga beslutet. Vad som anförts om att de inte har underrättats om bygglovsbeslutet av nämnden, utgör därmed inte skäl för att upphäva beslutet eller återförvisa ärendet. Inte heller i övrigt har det framkommit att det skulle föreligga något formellt fel i nämndens handläggning av ärendet. Länsstyrelsen går därefter över till en prövning i sak.

Förutsättningar för tidsbegränsade bygglov

Ett tidsbegränsat bygglov enligt 9 kap. 33 § PBL blir aktuellt först när permanent bygglov inte kan beviljas. För att tidsbegränsat bygglov ska kunna beviljas krävs att sökanden har ansökt om ett sådant lov samt att åtgärden inte uppfyller alla men i vart fall någon eller några av förutsättningarna för permanent bygglov. Därutöver krävs att åtgärden avses att pågå under en begränsad tid.

Den sista förutsättningen innebär att det krävs att åtgärden avser ett behov som verkligen är tillfälligt. En åtgärd anses inte som tillfällig endast av den anledningen att den avser en begränsad period och ryms inom den i 9 kap 33 § PBL angivna maximitiden. Omständigheterna måste också vara sådana att åtgärdens provisoriska karaktär, med hänsyn till dess syfte och de tekniska och ekonomiska möjligheterna att återgå till ett planerligt användningssätt, framstår som reell. Det är därtill inte tillräckligt för att få tillfälligt bygglov att en byggnad är lätt demonterbar, om det samtidigt framgår att behovet av byggnaden är av långsiktig karaktär. (Se 1994 ref 13, RÅ 1998 not 92 och Mark- och miljööverdomstolens avgöranden P 6220-13, P 9993-15, P 299-16 och P 1128-16). I förarbetena till införandet av bestämmelsen om tidsbegränsade bygglov anges att det ska vara praktiskt och ekonomiskt rimligt att avveckla åtgärden inom den avsedda tiden (se prop. 2006/07:122 s. 53). I Didón m.fl kommentaren till 9 kap. 33 § PBL har detta tolkats som att en förutsättning för tidsbegränsat bygglov är att byggnaden eller anläggningen inte "byggs fast". Tidsbegränsat bygglov kan avse t.ex. uppförande av en lätt lagerbyggnad på mark som förstärkts på ett enkelt sätt, men däremot knappast en komplicerad byggnad på mark som kräver en omfattande och dyr grundläggning, t.ex. pålning, helt enkelt för att det inte är rimligt att riva en sådan byggnad efter några få år. Paragrafen är över huvud taget inte avsedd att användas för att lämna lov för planstridiga åtgärder som är av mer eller mindre permanent natur (se Didón m.fl., Plan- och bygglagen).

I förarbetena till nuvarande 9 kap. 33 § PBL anges därutöver bl.a. följande om avvecklingen av den åtgärd som fått tidsbegränsat bygglov. Avvecklingen av den byggnad eller motsvarande som omfattas av lovet bör vara en naturlig del av de åtgärder som vidtas med stöd av ett tidsbegränsat bygglov. Byggherren bär ansvaret för att avvecklingen sker och att platsen återställs. För att en kommande avveckling skall bedömas vara trovärdig bör det redan i bygglovsansökan redovisas varför bygglovet behövs bara under en begränsad tid och hur avvecklingen skall gå till (prop. 2006/07:122, s. 54 f).

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018

Mark- och miljöoverdomstolen har i ett avgörande från 2016 funnit att det inte fanns förutsättningar för tidsbegränsat bygglov för uppförande av studentbostäder. Domstolen konstaterade att det i det fallet kunde anses utrett att åtgärden krävde omfattande och kostsamma markåtgärder och grundläggningsarbeten, varför det inte framstod som praktiskt och ekonomiskt rimligt att avveckla åtgärden inom den tidsperiod som bygglovet avsåg. Till detta lade domstolen att det även fanns ett arrendeavtal i vilket fastighetsägaren hade förbundit sig att inte säga upp avtalet för avflyttning förrän tidigast den 31 december 2035 (MÖD 2016:27).

Tidsbegränsat bygglov för den aktuella åtgärden

Den i ärendet föreslagna skolpaviljongen ska placeras på mark som ska användas för anlagd park enligt den gällande detaljplanen. Länsstyrelsen konstaterar att stöd för någon sådan tillfällig användning av marken som nu är aktuell saknas i detaljplanen. Länsstyrelsen instämmer i nämndens bedömning att permanent bygglov inte kan beviljas då åtgärden strider mot detaljplanen och avvikelserna inte är sådana att den kan tillåtas enligt 9 kap. 31 b § PBL.

Som angetts ovan krävs därutöver att åtgärden avser ett behov som verkligen är tillfälligt samt att det är praktiskt och ekonomiskt rimligt att avveckla åtgärden inom den avsedda tiden. Klagandena har framfört invändningar om att denna förutsättning inte uppfylls.

Länsstyrelsen konstaterar att den föreslagna skolpaviljongen utgörs av en modulbyggnad i två våningar med en bruttoarea om 1382 m². Bygglovshandlingarna utvisar att byggnaden placeras på ett bärverk av stål som hålls uppe av höga pelare, vilka bl.a. fästs i berget. Den avsedda platsen för uppställningen av skolpaviljongen är en brant bergssluttning med cirka 10 meters höjdskillnad. Länsstyrelsen konstaterar att området däromkring beskrivs bl.a. på följande sätt i planbeskrivningen till den gällande detaljplanen. Den vid Dannemoragatan dramatiska bergsskärningen leder vidare in under Kvarteren Vingen och Motorn, där blir mötet mellan den kulturhistoriska formade naturmiljön, berget, och byggnadskvarteren mycket tydliga, vilket bör bevaras som en förutsättning i det fortsatta planarbetet. Sankt Eriksparken är kraftigt bullerstörd och grönområdena kring Rödbergsskolan är således enligt naturvårdsverkets definition ej lämpliga för rekreation.

Av handlingarna i ärendet framgår att den föreslagna skolpaviljongen avses att vara en temporär lösning på behovet av undervisningslokaler för barnen under perioden då Rödbergsskolan byggs om och byggs till. I den ingivna avvecklingsplanen anges att skolan kommer att behöva evakueras till paviljonger till hösten 2018 och fram tills dess att permanenta om- och tillbyggnaden har färdigställts under hösten 2021. Detta är enligt länsstyrelsen tillräckligt konkret för att visa att behovet av åtgärden är tillfälligt på den aktuella platsen.

Länsstyrelsen delar nämndens bedömning att modulbyggnaden med bärverket är tekniskt enkel att nedmontera. Länsstyrelsen konstaterar att underlaget i ärendet därutöver är bristfälligt vad gäller grundläggningen av byggnaden samt hur

Datum
2018-06-05

Beteckning
403-13000-2018

avvecklingen närmare ska gå till. Länsstyrelsen finner att det utifrån underlaget inte går att utesluta att vissa träd kan behöva tas ned och sedermera ersättas samt att t.ex. borrhål kan finnas kvar i berget efter avveckling av skolpaviljongen. Länsstyrelsen bedömer emellertid att det utifrån underlaget går att bedöma att marken, såsom angetts i avvecklingsplanen, efter avveckling kan återgå till ett planenligt användningssätt som parkmark på ett sätt som motsvarar den nuvarande användningen av marken. Länsstyrelsen har härvid beaktat hur platsen har beskrivits i planbeskrivningen samt att det på den aktuella platsen inte finns några sådana träd som enligt detaljplanen inte får fällas och att det framgår att det konstaterats ett behov i övrigt av trädförnyring.

Länsstyrelsen anser inte heller att det har framkommit att åtgärden skulle kräva så omfattande och kostsamma markarbeten att det av den anledningen inte är praktiskt och ekonomiskt rimligt att avveckla åtgärden inom den tid som tidsbegränsat lov sökts. I ärendet finns inte heller några omständigheter som tyder på att avsikten är att åtgärden ska pågå längre än den tidsperiod som bygglovet avser. Mot bakgrund härav och vad som i övrigt framkommit i ärendet finner Länsstyrelsen vid en samlad bedömning att det får anses vara praktiskt och ekonomiskt rimligt att avveckla den föreslagna skolpaviljongen inom den avsedda tiden. Länsstyrelsen finner även att det får anses realistiskt att ett återställande för att återgå till ett planenligt användningssätt enkelt kan ske. Vad klagandena anfört bl.a. om sökandens uppgifter om projektkostnader föranleder ingen annan bedömning.

Mot bakgrund av det ovan anförda och vad som i övrigt framkommit i ärendet finner länsstyrelsen att det sammantaget får anses visat att det är fråga om en sådan tillfällig åtgärd som kan beviljas tidsbegränsat bygglov.

Vilka övriga krav som ska vara uppfyllda och i vilken grad de ska vara uppfyllda får bedömas av byggnadsnämnden i det enskilda fallet, och de eventuella olägenheterna av åtgärden får vägas mot nyttan av åtgärden. Normalt bör det krävas goda skäl för att ge bygglov för en åtgärd som bedöms innebära större olägenheter än som accepteras i fråga om bygglov som inte är tidsbegränsade. Samtidigt behöver det finnas ett visst handlingsutrymme för byggnadsnämnden att göra en avvägning. Ett grundläggande krav som dock normalt bör vara uppfyllt är kravet att en byggnad inte skall placeras så att den eller dess avsedda användning inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenhet för omgivningen enligt 3 kap. 2 § plan- och bygglagen (nuvarande 2 kap. 9 § PBL). Syftet med den planerade åtgärden, snarare än dess planerade varaktighet, bör vara avgörande för vilka krav som är rimliga. (se prop. 2006/07:122, s. 54).

Klagandena har framfört invändningar om att åtgärden kommer medföra olägenheter för de närboende i form av ökad insyn och minskat ljusinsläpp. Vad som betraktas som en betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL måste bedömas bl.a. med utgångspunkt i ett områdes karaktär och förhållandena på orten. Länsstyrelsen ifrågasätter inte att åtgärden kan komma att påverka

de närboende negativt på det sätt som anförts. Enligt länsstyrelsens bedömning kan det som klagandena har anført emellertid inte anses utgöra sådana betydande olägenheter i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL. Inte heller i övrigt anser länsstyrelsen att det har framkommit några omständigheter som kan anses utgöra sådana betydande olägenheter som avses i bestämmelsen.

Sammanfattningsvis konstaterar länsstyrelsen att det i ärendet inte har framkommit några omständigheter som utgör hinder för att bevilja tidsbegränsat bygglov för den ansökta skolpaviljongen. Vid den avvägning som ska göras enligt 2 kap. 1 § PBL mellan klagandenas enskilda intresse av att den sökta åtgärden inte utförs och det allmänna intresset av att tillgodose ett tillfälligt behov av en evakueringsskola får det allmänna intresset i detta fall anses väga tyngre. Vad klagandena anført i övrigt, bl.a. om risk för påverkan på vattenledningar, föranleder ingen annan bedömning. Nämnden har således haft fog för sitt beslut att bevilja det tidsbegränsade bygglovet. Överklagandena ska därmed avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av länsassessorn Mats Bigner. Föredragande har varit juristen Linda Sjöö.

Kopia till:

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.